

ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ „ИВАН ВАЗОВ” – СМОЛЯН

Гр. Смолян, бул. България 22, телефон: 0301/ 8-71-29; e-mail: gpche_smolyan@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
НАДЕЖДА ГОРАНОВА
ДИРЕКТОР

**ПРАВИЛНИК ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА
БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ ЗА
ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД**

ЗА УЧЕБНАТА 2021 / 2022 ГОДИНА

Приет на заседание на Педагогическия съвет

с Протокол №12/10.09.2021 година

Съдържание

I. РАЗДЕЛ	3
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ.....	3
II. РАЗДЕЛ.....	4
ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД.....	4
III. РАЗДЕЛ.....	9
УЧЕНИЦИ – ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ЗАБРАНИ И ПРАВА.....	9
IV. РАЗДЕЛ	10
ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ, ФИЗКУЛТУРЕН САЛОН И ФИЗКУЛТУРНА ПЛОЩАДКА .	10
V. РАЗДЕЛ.....	12
САНИТАРНО - ХИГИЕННИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД.....	12
VI. РАЗДЕЛ	13
ПРОТИВОПОЖАРНА И АВАРИЙНА БЕЗОПАСНОСТ	13
VI.I.	13
VI.II.....	13
VI.III. ОСНОВНИ ПРАВИЛА ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА РАЗЛИЧНИ СРЕДСТВА ЗА ГАСЕНЕ НА ПОЖАРИ И ЗАПАЛВАНИЯ	14
ИНСТРУКЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД НА АДМИНИСТРАТИВНО – ТЕХНИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ	14
VII. РАЗДЕЛ	15
ПРОПУСКАТЕЛЕН РЕЖИМ В УЧИЛИЩЕ.....	15
VIII. РАЗДЕЛ.....	15
ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ	15
IX. РАЗДЕЛ	15
ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ УВРЕЖДАНЕ НА ЗДРАВЕТО ПРИ РАБОТА.....	15
X. РАЗДЕЛ.....	15
НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ.....	15

I. РАЗДЕЛ ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящият правилник определя основните изисквания за безопасни условия, които трябва да се осигуряват и спазват в Езикова гимназия „Иван Вазов“. По смисъла в термина “безопасни условия на обучение, възпитание и труд” се включват хигиенно-санитарните условия, противопожарната и аварийна безопасност.

Чл. 2. Правилникът се отнася за всички участници в учебно-възпитателния процес, спортна и екскурзионна дейност (ученици, педагогически и непедагогически персонал), както и за гражданите, които по различни поводи се намират на територията на Езикова гимназия „Иван Вазов“.

Чл. 3. Правилникът определя правата и задължения на всички лица посочени в чл. 2 за осигуряване и контролиране на безопасните условия на обучение, възпитание и труд.

Чл. 4. Освен изискванията на този правилник трябва да се спазват и установените в Република България единни, отраслови и фирмени правила, норми и изисквания за безопасни условия на работа, съответстващи на извършваната дейност.

Чл. 5. Изменения и допълнения на правилника се правят чрез гласуване на Педагогическия съвет.

Чл. 6. Контролът по изпълнение на Правилника се осъществява от Директор, Помощник-директора.

Чл. 7. Виновното неспазване на Правилника от:

- (1) педагогическия и непедагогическия персонал в училището се счита за нарушение на трудовата дисциплина;
- (2) учениците – за нарушение на Правилника за учебната дейност на училището;
- (3) гражданите – за нарушение на вътрешноучилищните разпоредби и документи.

Чл. 8. Виновното неизпълнение се санкционира по реда възприет в съответните документи – административен, дисциплинарен, съдебен, в зависимост от степента на нарушението и произтичащите от него предполагаема или реална опасност за здравето и живота на участниците в училищния живот.

Чл. 9. Правилникът се приема с решение на Педагогическия съвет.

II. РАЗДЕЛ

ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

Чл. 10. Задълженията, отговорностите и правата по този правилник се вписват в длъжностните характеристики на лицата, които ръководят и изпълняват учебните и трудови процеси.

Чл. 11. Задължения, отговорности и права на **ДИРЕКТОРА**:

(1) Утвърждава **Правилник за безопасни условия на обучение, възпитание и труд** в началото на учебната година.

(2) Определя длъжностно лице с подходящо образование и подготовка за осъществяване на координация и контрол по осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд.

(3) Взаимодейства и координира с регионални, общински ведомства и местните органи на държавната власт в дейността си по осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд.

(4) Утвърждава **План за защита при бедствия в Езикова гимназия „Иван Вазов“**.

(5) Утвърждава и изпълнява програма за оценка на риска, разработена по методика на Службата по трудова медицина.

(6) Подава годишна декларация в териториалната дирекция „Инспекция по труда“, съгласно изискванията в Наредба № 3 от 23 февруари 2010г. за формата, съдържанието, реда и начина за подаване и съхраняване на декларацията по чл. 15, ал. 1 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

(7) Организира учредяването на Комитет по условия на труд и осигурява обучение на представителите в него, които да съдействат в дейностите по опазване на здравето и осигуряване на безопасността на работещите в съответствие с изискванията на ЗЗБУТ.

(8) Като работодател спазва изискванията на Наредбата за работното време, почивките и отпуските.

(9) Незабавно уведомява Началника на РУО, МОН, прокуратурата и гражданска защита в случаите на тежки злополуки и аварии на територията на гимназията.

(10) Осигурява необходимите средства за обезопасяване и подобряване условията на труд и санитарно-хигиенните условия.

(11) Осигурява провеждането на различни видове здравни мероприятия и медицински прегледи на учениците и персонала, съвместно с медицинското лице обслужващо училището и наетата служба по трудова медицина.

(12) Осигурява спазването на изискванията на **Правилника за безопасни условия на обучение, възпитание и труд** и в неучебно време – при провеждането на курсове, избори, празненства и други мероприятия на територията на училището.

(13) Осигурява безопасни условия на труд при сключване на договори с други организации за самостоятелно или съвместно изпълнение на ремонтни, строително-монтажни, товаро-разтоварни и транспортни дейности.

(14) В качеството си на работодател има пълно право да изисква отговорност от лицата, които нарушават изискванията или не изпълняват задълженията си по здравословни и безопасни условия на труд, като предприема административни мерки съгласно Кодекса на труда.

Чл. 12. Задължения, отговорности и права на **ЗАМЕСТНИК - ДИРЕКТОРА**:

(1) Организира запознаването на учениците, педагогическия персонал, непедagogическия персонал и родителите с настоящия **Правилник за осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд**, както и негови последващи актуализации.

(2) Контролира прилагането и спазването на Правилника и действащите норми по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана.

(3) Организира провеждането на щателен преглед на цялата база преди започване на новата учебна година, поддържането на реда и хигиената на територията на гимназията.

(4) Не допуска възлагането на несвойствени дейности на ученици, учители и непедagogически персонал.

(5) Осигурява цялостно и правилно провеждане на инструктажите и обучението по безопасност, хигиена на труда и противопожарна безопасност.

(6) Заместник-директорът разработва **Правилник за безопасни условия на обучение, възпитание и труд**.

(7) Заместник-директорът анализира и докладва пред Педагогическия съвет за осигурените безопасни условия на обучение, възпитание и труд в училище.

(8) Заместник-директорът води и съхранява цялата документация с констатации, предписания и нареждания на контролните органи по безопасни условия на труд, противопожарна безопасност, гражданска защита, инспекцията по труда и др.

(9) Заместник-директорът разработва и актуализира ежегодно **Плана за защита при бедствия**, включващ следните приложения:

❖ **План за действие на личния състав за гасене на пожари и ликвидиране на авария;**

❖ **План за евакуация на ученици, учители, служители и имущество в случай на пожар, бедствия и аварии;**

❖ **План за осигуряване на ПАБ при ремонти, реконструкции и преоборудване;**

❖ **Инструкция за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност;**

❖ **План за работата на Постоянната комисия при бедствия;**

❖ **План за работа през зимния сезон и при усложнена зимна обстановка.**

(10) Заместник-директорът организира учебна евакуация в съответствие с плана за евакуация.

(11) Комитетът по труда съгласувано с Директора и Службата по трудова медицина въз основа на оценката на риска и конкретните условия на труд организира задължителни периодични медицински прегледи на работещите в Езикова гимназия „Иван Вазов”.

Чл. 13. Задължения, отговорности и права на **УЧИТЕЛИТЕ**:

(1) Носят отговорност за опазване на живота и здравето на учениците по време на учебни занятия, екскурзии, лагери, излети, посещения с учебна цел и други учебни форми и дейности, организирани от училището.

(2) Следят за здравословното състояние на учениците и контролират спазването на здравно-хигиенните норми и изисквания по време на учебния процес.

(3) **Класните ръководители** в началото на учебната година извършват начален инструктаж за здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд на учениците (срещу подпис) в Книгата за инструктажи по утвърдена от Директора **Програма за начален инструктаж**, включваща и Раздел III от настоящия правилник: **Ученици – задължения, забрани и права**.

(4) **Класните ръководители** извършват **периодичен** инструктаж не по-рядко от един път през учебната година за здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд на учениците (срещу подпис) в книгата за инструктажи по утвърдена от Директора **Програма за периодичен инструктаж**. **Извънреден инструктаж** се провежда при констатирани груби

нарушения на правилата, нормите и изискванията по безопасност и здраве, по предписание на контролен орган, по преценка на директора.

(5) Начален и периодичен инструктаж се извършва и от учителите по физика, химия, биология, физическо възпитание и спорт, информатика и информационни технологии.

(6) Изброените в ал. 5 учители, съставят и съгласуват с помощник-директора по АСД, и поставят на видно място в съответния кабинет **Инструкция за безопасни условия на обучение** по съответния предмет.

(7) Новопостъпилите ученици се инструктират в първия учебен ден в училище, от съответния класен ръководител.

(8) Учителите са длъжни да наблюдават системно работата на учениците и в случай на нарушаване на правилата на безопасност да вземат незабавни мерки и да уведомят училищното ръководство.

(9) Учителите са длъжни да използват всички електроразпределителни устройства съобразно изискванията на безопасността и хигиената на труда. Забранява се използването на неизправни електрически уреди. Във всички случаи при откриване на повреди в електронното оборудването, измервателни уреди, усещане на специфична миризма, дим, нагряване на проводници и други е необходимо да се изключи напрежението и да се уведоми домакинът и заместник-директорът. Да не се извършват самоволно ремонтни работи!

(10) Учителите спазват правилата за безопасност на движението в района на училището.

(11) Учителите се грижат за безопасността си в училище - при работа с електрически уреди и др. Не оставят без наблюдение включени в електрическата мрежа уреди (компютри, принтери, скенери, касетофони, ел. котлони, телевизори и др.) и работят съгласно техническата характеристика на съответния уред.

Чл. 14. УЧИТЕЛИТЕ ПО ФИЗИКА, ХИМИЯ И БИОЛОГИЯ носят отговорност за съблюдаване правилата на техниката на безопасност при провеждане на демонстрации и лабораторни работи.

(1) Преди изпълнение на лабораторни упражнения, учителите по физика, химия и биология са длъжни да посочат конкретните изисквания, свързани със спецификата на упражнението, предупреждават за възможни нещастни случаи.

Чл. 15. УЧИТЕЛИТЕ ПО ИНФОРМАТИКА И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ са длъжни да провеждат обучението на учениците по предварително утвърдената учебна програма и при спазване на изискванията към техническите средства (Наредба № 9 за здравно-хигиенните изисквания при използването на персонални компютри в обучението и извънучебните дейности на учениците, Обн. ДВ. бр.46 от 7 Юни 1994г.).

(1) Учителите по информатика и информационни технологии преди започване на обучението са длъжни да запознаят учениците, които обучават, с изискванията за техническа безопасност при провеждане на занятията и да им проведат съответен инструктаж. След провеждане на инструктажа попълват всичко необходимо в книгата за инструктаж и учениците се подписват.

(2) Учителите по информатика и информационни технологии отговарят за опазването, съхранението и поддържането в изправност на наличната техника в компютърния кабинет и следят за правилната работа с нея.

(3) В случай на повреда или неизправност на техническите средства по време на учебните занятия, преподавателят е длъжен незабавно да съобщи за това на домакина, и отрази във въведения за целта дневник.

(4) След приключване на учебните занятия в компютърната зала преподавателят трябва да провери състоянието на наличната техника, изключи от електрическата мрежа всички компютри

и електрическото захранване, затвори всички прозорци, заключи вратите на помещението и предаде ключа от кабинета на охраната.

Чл. 16. РЪКОВОДИТЕЛИТЕ НА ЕКСКУРЗИИ са отговорни за съблюдаване правилата на техниката на безопасност за опазване живота на учениците, спазвайки Наредбата за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена, инициирани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

(1) Стриктно спазват утвърдената от Директора процедура по организиране и провеждане на ученически екскурзии и отдых в страната и чужбина.

(2) Преди всяка екскурзия учениците се запознават с маршрута, обектите, които ще бъдат посетени и задължително се инструктират /срещу подпис/ относно мерките за безопасност, които трябва да се съблюдават.

Чл. 17. УЧИТЕЛИТЕ ПО ФИЗИЧЕСКА ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ носят отговорност за спазване правилата за безопасност на учениците при провеждане на учебните и спортни занятия.

(1) Преди започване на учебните часове са длъжни да запознаят учениците с изискванията за техническа безопасност при провеждане на занятията и да им проведат съответен инструктаж. След провеждане на инструктажа попълват всичко необходимо в книгата за инструктаж и учениците се подписват.

(2) Учителите по физическо възпитание и спорт отговарят за опазването и поддържането на уредите в изправно състояние.

(3) В случай на повреда или неизправност на уредите и съоръженията по време на учебните занятия, преподавателят е длъжен незабавно да съобщи за това на домакина, и отрази във въведения за целта дневник.

(4) Не допускат игра на уреди, които са физически износени и крият опасност за злополука. В случай на злополука взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и съобщава на Директора на училището.

(3) Ръководителят на упражнението трябва да оказва помощ при изпълнението на трудните моменти от упражнението и да осигурява пазене в случай на несполучливи опити /прескоци, отскоци и други/.

(4) Абсолютно необходимо е да се следи за физическото и психическо състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното да не се изисква изпълнение на трудните елементи.

(5) Да осигурят местата за спорт, да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температура, чистота на настилката, разположение на уредите и др.

(6) Не се допуска учениците да играят самостоятелно без наблюдение на учител.

Чл. 18. ДЕЖУРНИТЕ УЧИТЕЛИ са задължени:

(1) Да дежурят според определения график. В случай, че дежурния учител е възпрепятстван да изпълнява задълженията си, трябва да осигури свой заместник и да информира за това ръководството на училището.

(2) Да следят за нормалното придвижване на учениците по коридорите и стълбищата, за поведението им в бюфета, стола, на двора и пред входовете.

(3) Не допускат ученици без ученическа униформа.

Чл. 19. Задължения на НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ:

(1) Да спазват установената трудова дисциплина и да изпълняват трудовите си задължения точно и добросъвестно.

(2) Да се явяват на работа в състояние, което им позволява да изпълняват възлаганите им задачи и да не употребяват през работно време алкохол.

- (3) Да спазват правилата за здравословни и безопасни условия на труд, безопасността на движение и противопожарната охрана.
- (4) Да се грижат за собствената си безопасност и безопасността на учениците.
- (5) Изпълняват задълженията си по трудов договор и длъжностна характеристика.

ХИГИЕНИСТКИ

- (1) Извършват редовно и качествено почистване на класните стаи два пъти за деня, забърсват праха по мебелите и проветряват.
- (2) Почистват коридорите и сервизните помещения след всяко голямо междучасие и хлорират сервизните помещения.
- (3) Ежемесечно извършват основно почистване на класните стаи, коридорите и сервизните помещения.
- (4) Ежедневно почистват двора и спортните площадки.
- (5) Спазват санитарно-хигиенните изисквания и противопожарните правила по охрана на труда, следят повредите в помещенията и своевременно уведомяват за такива ръководството на училището.
- (6) Грижат се за затваряне на крановете на чешмите и проверяват осветлението.
- (7) Грижат се за навременно включване и изключване на ел. осветлението в класните стаи и коридорите.
- (8) След приключване на втора смяна обхождат сградата, затварят всички прозорци и врати.

ПОРТИЕР

- (1) Осигурява пропускателен режим в училище.
- (2) Не допускат влизането на външни лица, които нарушават нормалното протичане на учебния процес. По време на учебните часове пропускането на ученици става само при представяне на лична карта.
- (3) Не допуска струпването на счупени материали и отпадъци на входовете на сградата

ОГНЯР

- (1) Отговаря за поддържане в изправност на отоплителната инсталация и нормалното отопление на сградата.
- (2) Осведомява своевременно ръководството на училището за снабдяване с газ и извършване на основни ремонти на отоплителната инсталация.
- (3) Не допуска използването на нестандартни и технически неизправни отоплителни и нагревателни уреди.
- (4) При използване в училище на отоплителни уреди следи да се спазват съответните нормативни разстояния.
- (5) Газови горелки.
- (6) Във връзка с евентуален режим на тока изключва централно електрозахранването в извънучебно време.
- (7) При евентуални силни течове на вода в сградата на училището спира с централния кран водоснабдяването и информира ръководството на училището за възникнали аварии.
- (8) При ниски температури през зимния период поддържа необходимата температура в радиаторите, за да се избегне замръзване.
- (9) Всички учители и служители, които използват допълнителни електроуреди, в края на работния ден да проверяват изключването от контактите.

РАБОТНИК ПО РЕМОНТ И ПОДДРЪЖКА НА СГРАДАТА

- (1) Грижи се за поддръжката на сградата – ремонт на брави, подмяна на стъкла, дърводелска работа.
- (2) Отстранява по-леки повреди в ел. инсталацията, подменя ел. крушки, ключове, контакти.
- (3) При необходимост действа с наличните противопожарни уреди и съоръжения.

ДОМАКИН

- (1) Да поддържа редовно складовите помещения.
- (2) Да не допуска складиране на материали, инвентар и други в коридорите, фойетата и проходите.
- (3) Да не съхранява хартии и други лесно запалими материали в близост до електрически ключове и контакти.
- (4) Да осигурява метли, измивачи и дезинфекционни препарати за чистачките, брави и патрони за поддържане на чистотата и сигурността в училище.

III. РАЗДЕЛ

УЧЕНИЦИ – ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ЗАБРАНИ И ПРАВА

Чл. 20. УЧЕНИЦИТЕ са длъжни:

- (1) Идват в училище 15 минути преди започване на учебните занятия
- (2) При придвижване от дома към училище всеки ученик се задължава стриктно да спазва правилата за движение по пътищата
- (3) При влизане в класната стая – да се огледа дали е годна за провеждане на занятия. При установяване на нередности и повреди – счупени ключове, контакти, прозорци, чинове, столове и други, които биха застрашили здравето и живота на учениците, да се уведоми класния ръководител.
- (4) Да пазят чисти класните стаи, коридорите, физкултурния салон, тоалетните и двора на училището. Отпадъците се събират на определените места.
- (5) Да поддържат личната си хигиена и да идват на училище в приличен вид.
- (6) При отсъствие на учителя, учениците остават в класната стая без движение по коридора и вдигане на шум, което би попречило на нормалните условия за протичането на учебния процес.
- (7) Да изслушват внимателно инструктажа и да участват във всички форми на обучението и възпитанието по безопасност и хигиена на труда които се провеждат от учителите.
- (8) Да се разписват за инструктажа, с което удостоверяват, че са им известни правилата за безопасност и се задължават най-стриктно да ги спазват.
- (9) Да се включат в занятията по защита при бедствия и безопасност на движението, които се провеждат по утвърден график.

Чл. 21. На учениците е строго забранено:

- (1) Самоволно да извършват поправки на ел. уреди, инструменти, ел. инсталации, контакти, ключове, мебели и др.
- (2) Внасянето в сградата на училището на алкохол, наркотични вещества, запалителни и взривни материали, оръжие, опасни средства и химикали /кибрит, запалки, бомбички, патрони, пиратки, киселини, основи, живак, фосфор/.
- (3) Сядането на прозорците и парапетите и надвесването над тях.
- (4) Влизането в кабинети в неучебно време без знанието на преподавателя.
- (5) Пушенето в училищния двор и в непосредствена близост до главния вход.

- (6) Внасянето в училище на семки, както и храни, незащитени от РЗИ, с неясен произход и качество, продавани от случайни търговци.
- (7) Тичането по коридорите, в класните стаи и кабинетите.
- (8) Карането на ролери, скейтборд, велосипеди и мотопеди на територията на училището.
- (9) Паленето на огън от отпадни и други материали в класните стаи и двора на училището.
- (10) Ползването на мобилни устройства по време на учебните занятия.
- (11) Да ползват безпричинно противопожарните уреди (пожарогасители, кофпомпи и други).

Чл. 22. При провеждане на екскурзии на учениците се забранява:

- (1) Навеждането през прозорците на превозните средства, качването и слизането по време на движение, хвърлянето на предмети и др.
- (2) Пушенето, употребата на алкохол и наркотични вещества.
- (3) Катеренето по дървета, движението по неосигурени маршрути.
- (4) Навеждането през прозорци, тераси, перила на хотели, туристически бази и др.
- (5) Къпането във водни басейни, неосигурени със спасители и без разрешението на ръководителя.
- (6) Закупуването на храни от улични търговци.
- (7) Контактите с непознати лица в отсъствието на ръководителя на групата.
- (8) Учениците се задължават стриктно да спазват указанията на ръководителя на екскурзията.
- (9) Учениците се задължават да спазват правилата на култура на поведение при пътуване в обществен транспорт.

Чл. 23. Учениците имат следните права:

- (1) Да се консултират и при необходимост да получат помощ от медицинския специалист в училище.
- (2) Да получават актуална информация относно предприетите мерки за осигуряване на безопасни условия на обучение и възпитание.

IV. РАЗДЕЛ

ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ, ФИЗКУЛТУРЕН САЛОН И ФИЗКУЛТУРНА ПЛОЩАДКА

Чл. 24. За осигуряване на безопасна работа в кабинета по **ХИМИЯ И ФИЗИКА** е необходимо:

- (1) Химическите реактиви да се съхраняват в метален шкаф, който се заключва. Киселините, основите и другите реактиви се съхраняват отделно.
- (2) Всички реактиви следва да се съхраняват в пластмасови, стъклени или керамични съдове, затварящи се плътно. На съдовете трябва да са залепени етикети с названието и концентрацията на веществото. На отровните вещества се поставя надпис "отрова", а на горящите "огнеопасно".
- (3) При разреждане на киселини трябва да се налива във водата, а не обратно. Наливането в съдовете на концентрирани разтвори трябва да става на тънка струйка.
- (4) Забранено е изливането на химични реактиви, непригодни за по-нататъшна употреба, в канализацията.
- (5) Категорично се забранява учениците да работят с концентрирани киселини и разтвори на разяждащи основи.
- (6) Необходимо е в кабинета да има запас от неутрализиращи вещества, в случай на попадане на киселини или основи върху кожата на човека или дрехите.

(7) Лесно възпламеняващи се течности (етер, бензин, ацетон) по време на провеждане на опити трябва да се поставят далеч от нагреватели, които могат да предизвикат възпламеняването им. Преливането на тези течности трябва да става над специална кювета, като не се допуска разливането им. При работа с такива течности не бива да се пуши, да се пали кибрит или запалка.

(8) При разливане на етер, бензин или други лесно запалими течности в лабораторията да се загасят всички нагревателни уреди и спиртни лампи, а помещението да се проветри.

(9) Категорично се забранява използването на бензин като гориво.

(10) Не бива да се пали спиртна лампа от друга горяща спиртна лампа. За избягване на взрив не се допуска изгаряне на спирта повече от 2/3 от обема на съда. Спиртните лампи да не се гасят чрез духане, а само с капачките им.

(11) В химическото хранилище се обзавеждат аптечки с необходимите медикаменти за оказване на помощ при необходимост.

(12) Преди използване на ел. уреди е необходимо старателно запознаване с описанието им и преди да се включи да се провери съответства ли напрежението в мрежата на това, за което е предназначен уредът.

(13) Уредите, използвани от учениците, трябва да имат ограничаващи устройства, изключващи възможността за поражения от ел. ток.

(14) При съставяне на ел. вериги съединителните проводници трябва да бъдат гъвкави, добре изолирани, с накрайници. Сечението на проводниците трябва да съответства на големината на тока, течащ през тях.

(15) Инструментите, използвани в ел. монтажните работи трябва да имат изолирани ръкохватки.

(16) Наличието на напрежение във веригата може да се проверява само с уреди, а не по физиологичното му действие.

(17) С цел избягване на поражение от статично електричество всички кондензатори веднага след опитите се разреждат.

Чл. 25. За осигуряване на безопасна работа в **КОМПЮТЪРНИТЕ КАБИНЕТИ** е необходимо:

(1) При работа с компютрите учениците трябва да са разположени на разстояние 0,50 - 0,70 m от екрана, а разстоянието между очите и клавиатурата да е 0,40 - 0,50 m.

(2) При работа с компютрите се изисква учениците да стоят изправени на столовете, с удобно разположени върху масите ръце, така че да се постига максимално удобство при работата с клавиатурата и мишката.

(3) Не се разрешава провеждане на две последователни занятия без осигуряване на активна почивка между тях от 10-15 min.

(4) При работа в компютърната зала учениците трябва да внимават за опасности свързани с неизправности в ел. инсталацията (оголени кабели, повредени контакти, ел. ключове, щепсели и др.) и при откриването на такива да предупреждават незабавно преподавателя, без да правят опити да ги поправят.

(5) При движение в залата учениците да не се допират до хранящите кабели на компютрите и друга техника, както и до кабелите на компютърната мрежа.

(6) Компютрите и останалата техника в залата се включват само след разрешение на преподавател.

(7) При влизане в залата учениците са длъжни да изчакват напускането ѝ от тези, за които занятията са приключили.

(8) Поради наличието в залата на ел. инсталация по работните маси, се забранява внасянето на напитки и течности.

Чл. 26. За осигуряване на безопасните условия във **ФИЗКУЛТУРНИЯ САЛОН** и физкултурната площадка е необходимо:

- (1) Уредите трябва да бъдат здрави и неподвижно закрепени.
- (2) Не се допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от нараняване.
- (3) Да се поддържа в изправност закрепването на спомагателните части (винтове, обтегачи и др.).
- (4) Да се играе винаги с гимнастически постелки, които да намалят удара при отскоци от уреди или от евентуални падания.
- (5) Да се осигурят средства за увеличаване на триенето между контактните части на тялото и уреда.
- (6) Физкултурната площадка трябва да бъде постлана с масивна настилка, да бъде с намалена твърдост за да не се допускат наранявания и травми при евентуални падания.
- (7) Баскетболните табла, хандбалните и футболни врати, волейболните колони и други трябва да бъдат закрепени здраво или стабилизирани сигурно. Особено внимание обръщат на скрепителните елементи /винтове, болтове, скоби, обтегачи, възли и др./.
- (8) Траповете за скачане трябва да бъдат дълбоко разкопани.
- (9) При хвърляне на уреди строго се забранява да се съблюдава да няма хора на мястото около попаденията или периметъра, в който би попаднал евентуално изпуснатия уред.
- (10) Да не се използват физически износени уреди, криещи опасност от нараняване.

V. РАЗДЕЛ

САНИТАРНО - ХИГИЕННИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

Чл. 27. В класните стаи и кабинети трябва да се поддържа постоянна температура, като не се допускат колебания по-големи от 5 °С – 6 °С.

Чл. 28. В междучасията да се осигурява неколнократна обмяна на въздуха в учебните помещения.

Чл. 29. В кабинетите и класните стаи да се съблюдават действащите норми за осветление.

Чл. 30. Прозорците и осветителните тела да се почистват най-малко веднъж месечно.

Чл. 31. За кабинетите са задължителни санитарните норми за шум и вибрации.

Чл. 32. Територията на училището и дворните площи да се поддържат чисти, а отпадъците се събират разделно, на определените за целта места.

Чл. 33. Кабинетът на медицинския специалист да бъде оборудван с необходимите средства и медикаменти за оказване на първа помощ.

Чл. 34. Да се поддържат в добър вид и съгласно приетите санитарно-хигиенни изисквания съблекалните и тоалетните помещения.

Чл. 35. Постоянно наблюдение и поддръжка на водопроводната и канализационната система се осъществява от работника по ремонта и огняра.

VI. РАЗДЕЛ ПРОТИВОПОЖАРНА И АВАРИЙНА БЕЗОПАСНОСТ

VI.I. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ, АДМИНИСТРАТИВНИЯ И ПОМОЩНИЯ ПЕРСОНАЛ

Чл. 36. Учителите, служителите и работниците са длъжни да се запознаят с:

(1) ПЛАН ЗА ЕВАКУАЦИЯ НА УЧЕНИЦИ, УЧИТЕЛИ, СЛУЖИТЕЛИ И ИМУЩЕСТВО В СЛУЧАЙ НА ПОЖАР, СТИХИЙНИ И ПРИРОДНИ БЕДСТВИ.

(2) ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ЛИЧНИЯ СЪСТАВ ЗА ГАСЕНЕ НА ПОЖАРИ И ЛИКВИДИРАНЕ НА АВАРИЯ.

(3) ПЛАН ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПАБ ПРИ РЕМОНТИ, РЕКОНСТРУКЦИИ И ПРЕОБОРУДВАНЕ В ОБЕКТА”.

(4) ИНСТРУКЦИЯ ЗА ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ.

(5) ЗАПОВЕДИ НА ДИРЕКТОРА.

5.1. Заповед за пожаробезопасно извършване на огневи работи.

5.2. Заповед за пожаробезопасно използване на отоплителни, електронагревателни и др. ел. уред.

5.3. Заповед за забрана на тютюнопушенето.

5.4. Заповед за изключване на електрическото захранване.

5.5. Заповед за подготовка и инструктаж на служителите по противопожарна безопасност.

5.6. Заповед за осигуряване на пожарната безопасност в извънработно време.

5.7. Заповед за поддържане и проверка на пожарогасителните уреди.

5.8. Заповед за определяне на видовете инструктаж.

5.9. Заповед за изграждане на групи за защита при бедствия.

5.10. Заповед за изграждане на комисия за защита при бедствия.

5.11. Заповед за повишено внимание от терористична заплаха.

5.12. Заповед за запознаване на персонала и учениците с Правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

5.13. Заповед за забрана на влизането и паркирането на моторни превозни средства в двора

5.14. Заповед за пропусквателния режим в сградата.

5.15. Заповед за обучение на учениците за действия при бедствия.

VI.II. ПРОТИВОПОЖАРНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УЧЕБНИТЕ ПОМЕЩЕНИЯ, КАБИНЕТИ, ЕВАКУАЦИОННИ ПЪТИЩА И РАБОТИЛНИЦИ

Чл. 37. Към всички помещения, съоръжения и водоизточници по всяко време трябва да има свободен достъп. Пътищата, проходите и входовете да бъдат в изправност, свободни от материали, а през зимата почистени от сняг.

Чл. 38. Евакуационните пътища и изходи трябва да бъдат устроени и поддържани съобразно изискванията на противопожарните строително-технически норми

Чл. 39. Евакуационни пътища са: стълбища, коридори, фойета и др., които осигуряват безопасно движение на хора към изходите.

Чл. 40. Вратите, определени за евакуация трябва да се отварят по направление навън, да бъдат винаги свободни с оглед веднага да бъдат отворени отвътре.

Чл. 41. Стълбищата, коридорите и изходите да бъдат винаги свободни от всякакви материали и съоръжения. В евакуационните стълбища не се допускат складове или с друго предназначение помещения.

Чл. 42. В учебните стаи, чиновете, масите, столовете трябва да са разположени така, че изходите да бъдат свободни.

Чл. 43 В многоетажните сгради най-малките деца или учащи се трябва да заемат първите етажи.

Чл. 44 В територията и помещенията на учебното заведение да се поддържа чистота. Всички горими отпадъци и смет да се изнасят своевременно.

Чл. 45. Обслужващият персонал да бъде запознат с правилата на ПО и начините за ползване на наличните средства за гасене на пожар.

Чл. 46. На тавана и в мазето е забранено складирането на горими материали.

Чл. 47. Системно да се прави проверка на изправността на ел. инсталации и съоръжения. Да не се допускат ел. искри, къси съединения и претоварване на ел. мрежа.

Чл. 48. Вратите, определени за евакуация трябва винаги да са свободни от всякакви материали. При необходимост се допуска да бъдат заключвани. За осигуряване на бързо отключване трябва да има комплект ключове за евакуационните врати. Единият комплект ключове трябва да бъде на определено място, известно на всички от персонала.

VI.Ш. ОСНОВНИ ПРАВИЛА ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА РАЗЛИЧНИ СРЕДСТВА ЗА ГАСЕНЕ НА ПОЖАРИ И ЗАПАЛВАНИЯ

Чл. 49. За гасене на твърди горими материали да се използват вътрешни пожарни кранове и кофпомпите.

Чл. 50. За гасене на лесно запалими и горими течности да се използват пожарогасители с въглероден диоксид или прахови пожарогасители.

Чл. 51. При запалване на електрически инсталации, апарати и съоръжения трябва незабавно да се изключва напрежението. При невъзможност за изключване да се гаси само с пожарогасители с въглероден диоксид.

ИНСТРУКЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД НА АДМИНИСТРАТИВНО – ТЕХНИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ

(1) При работа с компютър трябва разстоянието от монитора да е 0,50 m– 0,70 m, а разстоянието между очите и клавиатурата да е 0,40 m – 0,50 m.

(2) При работа с компютрите трябва да се стои изправен на стола, с удобно разположени върху масите ръце, така че да се постига максимално удобство при работа с клавиатурата и мишката.

(3) На всеки час непрекъснатата работа с компютър се препоръчват 15 min почивка.

(4) При работа трябва да се внимава за опасности свързани с неизправности в ел. инсталацията и при откриване на такива да се предупреди електротехника без да се прави опити да ги поправят.

(5) Забранява се включването на отоплителни уреди извън специално оборудвани за тази цел пожаробезопасни места.

VII. РАЗДЕЛ

ПРОПУСКАТЕЛЕН РЕЖИМ В УЧИЛИЩЕ

Чл. 52. Пропускателния режим се осъществява от 6.30 ч. до 16.30 ч. от дежурните чистачки и портиери.

Задължения по време на осъществяване на пропускателния режим:

- (1) Влизането в училището да става само с представяне на лична карта и записване на данните от нея в дневника на пропуска.
- (2) В училище не се допускат лица със съмнително поведение, употребили алкохол и с обемни багажи.
- (3) Ученици в училището се допускат след представяне на лична карта.
- (4) Не се допуска използването на училищния двор и спортната площадка от граждани. Абсолютно се забравяна пушенето и употребата на алкохол в двора и на спортната площадка.
- (5) Забранява се влизането и паркирането на моторни превозни средства на територията на училището, с изключение на автомобили, осигуряващи условия за образователно-възпитателния процес или дейността на трети лица, с които гимназията е в договорни отношения.

VIII. РАЗДЕЛ

ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ

Чл. 53. Условието и редът за деклариране, установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки се определят с Наредба обнародвана ДВ бр.6 от 2000 г. и образец на Декларация за трудова злополука обн. ДВ бр.8 от 2000 г.

Чл. 54. За всяка ТЗ самият пострадад или най-близкият свидетел на злополуката незабавно да съобщи на директора на училището.

Чл. 55. Ръководството на училището е длъжно да организира разследване на обстоятелствата за злополуката.

Чл. 56. За резултатите от разследването се съставя протокол, който се прилага към досието за ТЗ.

Чл. 57. При аварийна, тежка или смъртна злополука, ръководството на училището е длъжно да съобщи за нея на териториалното поделение на НОИ, териториалната администрация на ИТ, РИО на МОН и прокуратурата.

IX. РАЗДЕЛ

ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ УВРЕЖДАНЕ НА ЗДРАВЕТО ПРИ РАБОТА

Чл. 58. Първа долекарска помощ се оказва от медицинския пункт в училището.

X. РАЗДЕЛ

НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ

- 1) КТ – Кодекс на труда.
- 2) Закон за здравословни и безопасни условия на труд, Отразена деноминацията от 05.07.1999г., изм. ДВ. бр.98 от 14.12. 2010г.
- 3) Закон за защита при бедствия, обн. ДВ., бр.102 от 19.12.2006г., изм.ДВ, бр.80 от 14 .10.2011г.
- 4) Закон за МВР, обн. ДВ бр.17 от 24.02.2006г., изм. бр.31 от 13.04.2007г.

- 5) НАРЕДБА № 15 от 31.05.1999г. за условията, реда и изискванията за разработване и въвеждане на физиологични режими на труд и почивка по време на работа, Обн. ДВ, бр. 54 от 15.06.1999г.;
- 6) НАРЕДБА № РД-07-2 от 16.12.2009г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Обн. ДВ, бр.102 от 22.12.2009г., в сила от 01.01.2010г.; попр., бр.4 от 15.01.2010г.
- 7) НАРЕДБА № 4 от 03.11.1998 г. за обучението на представителите в комитетите и групите по условия на труд в предприятията, обн.,ДВ, бр.133 от 11.11.1998г. изм. и доп., бр.85 от 17.10.2000г.
- 8) Наредба за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки, обн. ДВ бр.6 от 21.01.2000г. и образец на Декларация за трудова злополука, обн. ДВ, бр.8/2000г.
- 9) Наредба №7 – за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване, обн. ДВ бр.88 от 8.10.1999г., изм. бр.88 от 8.10.2004г.
- 10) Наредба №3 от 27.07.1998г. на МТСП – за функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове, обн. ДВ бр.91/1998г.
- 11) Наредба №5 на МТСП и МЗ за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска обн., ДВ, бр.47 от 1999г.
- 12) Наредба №4 за КУТ и ГУТ – за обучението на представителите в комитетите и групите по условия на труд в предприятията обн., ДВ, бр.133/98г., изм. ДВ, бр.85/2000г.
- 13) Наредба №3 от 28.02.1987 г. на МНЗ – за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците, обн. ДВ бр.16 от 27.02.1987 г. 1987 г. изм. ДВ. бр. 78 от 30.09.2005 г.
- 14) Наредба за безплатното работно и униформено облекло приета с ПМС №10 от 20.01.2011 г.
- 15) Наредба №1 от 09.04.2012г. за представителното облекло на лицата от педагогическия персонал в детските градини, училищата и обслужващите звена, обн. ДВ. бр. 33 от 27.04 2012г.
- 16) Наредба № РД-07-1 от 02.02.2012г. за определяне на работните места, подходящи за трудоустрояване на лица с намалена работоспособност на Министерството на труда и социалната политика и Министерството на здравеопазването обн. ДВ. бр. 13 от 14.02.2012г.
- 17) Наредба №5 от 20.02.1987 г. за болестите, при които работниците боледуващи от тях, имат особена закрила съгл. чл.333 ал.1 от КТ, обн., ДВ бр. 33 от 28.04.1987г.
- 18) Наредба №5 от 20.04.2006 г. на МТСП за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работниците по срочно трудово правоотношение или временно трудово правоотношение, обн. ДВ бр. 43 от 26.05.2006г.
- 19) Наредба № 9 от 28.05 1994г. за здравно-хигиенните изисквания при използването на персонални компютри в обучението и извънучебните дейности на учениците, Обн. ДВ. бр. 46 от 7 Юни 1994г.
- 20) Наредба № Из-2377 от 15.09.2011г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите (обн. ДВ бр.81от 2011г.)
- 21) Наредба №4 от 1995г. за знаците и сигналите за безопасност на труда и противопожарна охрана (ДВ бр.77 от 1995).
- 22) Наредба №2 от 24.04.1997 г. за организиране и провеждане на детски и ученически отдих и туризъм обн., ДВ.бр.43 от 30.05.1997 г. изм. и доп., бр. 9 от 25.01.2005г.

- 23) Наредба №3 от 27 юли/1998г. за функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове
- 24) Наредба №7 от 15.08.2005г. за минималните изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при работа с видеосплеи обн. ДВ. бр.70 от 26.08.2005г.
- 25) Наредба №3 от 25.01.2008 г. за условията и реда за осъществяване на дейността на службите по трудова медицина обн. ДВ. Бр.14 от 12.02.2008 г.
- 26) Наредба за трудоустройство, обн. ДВ. Бр.7 от 27.01.1987 г. изм. и доп., бр.111 от 28.12.2001г.
- 27) Наредба №24 от 05.09.2006г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните разписания на учебните занятия издадена от МЗ, обн., ДВ, бр.78 от 26.09.2006г.